

Františkovo slovo

č.34

Vatikánský mluvčí bilancuje uplynulý rok pontifikátu

Papež: Poselství Svaté Rodiny je především poselstvím víry

Petrův nástupce: Stát by měl rodiny podporovat nejenom slovy

Papežské poselství účastníkům setkání Taizé

Bratr Alois o Evropském setkání mládeže

Papež odsoudil vraždu mexického kněze

V utrpení může přebývat víra, ačkoli jej rozumem člověk plně nepochopí

Svoboda nás děsí

Lidé Františka uznávají, protože jim stojí nablízku

Nelze chápat Ježíše bez Jeho Matky

Zákon zbavený milosti nám neprospívá, ale škodí

Výběr a výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Vatikánský mluvčí bilancuje uplynulý rok pontifikátu

Tiskový mluvčí Svatého stolce dnes poskytl vatikánskému rozhlasu rozhovor, ve kterém bilancuje končící se rok pontifikátu papeže Františka. Z obsáhlého interview vybíráme jen několik témat. První se týká synody o rodině. **O. Federico Lombardi** odpovídá:

*„Myslím, že tento podnik - zdá se mi vhodné definovat tuto událost jako velký pastorační podnik - tedy **synoda o rodině rozčleněná do několika etap**, počínaje kardinálskou konzistoří, přes mimořádné po řádné zasedání synody, které nás ještě čeká, až po zapojení celého církevního společenství, je **vskutku jedním z největších pastoračních podniků, který uvedl do chodu papež František**. Hlavní asi v tom smyslu, že se týká opravdu života všech: života věřících, ale vůbec všech lidí naší doby, protože pojednání o rodině, o evangelizaci rodinného prostředí je něčím, co se týká blaha a jádra života každého, všech mužů i žen naší doby. Je to podnik velmi odvážný, protože papež nastolil i obtížná, ba delikátní témata, ale něco takového bylo zapotřebí. Také ostatní papežové na počátku svých pontifikátů zvolili rodinu jako téma zasedání synody či jako důležité téma svojí pastorační služby. Je tedy zřejmé, že jít k jádru a k životu ve snaze hlásat evangelium a ukázat dobrou cestu duchovního a lidského života našim současníkům, je maximálně důležité. **Z celého srdce přejeme papeži Františkovi, aby dokázal vést církev k reflexi nad tématy opravdu zásadními, která se týkají rodiny**, a nenechal se případně rozptylovat těmi ostatními, třeba důležitými, ale okrajovými či takovými, které mohou vyvolat polemiky a nezachytit to, co je pro každého zásadní a nejdůležitější z tematiky rodiny a z křesťanského života této základní životní dimenze.“*

Jaký je smysl reformy, o kterou usiluje papež, zejména v souvislosti s jeho nedávnou promluvou k římské kurii?

*„Papež hned od počátku svého pontifikátu zahájil plán reformy římské kurie, který, aby bylo jasno, je pouhou součástí mnohem širšího plánu obnovy církve, jak jej načrtnul v apoštolské exhortaci Evangelii gaudium, tedy církve, která vychází ze sebe, misionářské církve věnující se cele evangelizaci a té slouží také římská kurie, což je nástroj, který církvi v jejím poslání pomáhá. Práce na reformě - také organizační - reformě kurie postupuje s pravidelností a v určitých, spíše dlouhodobých cyklech reflexí a konzultací. Zdá se mi však velmi důležité zmínit, že pro papeže je každá reforma záležitostí nitra. Reformy začínají v srdci. Vzpomeňme na Ježíšova slova o tom, že **ze srdce vycházejí věci dobré i zlé. Odtud je tedy třeba začít s obnovou či uzdravením** v případě nešvarů. Také promluvy, které papež pronesl před Vánocemi, jak k římské kurii, tak k vatikánským zaměstnancům, jakož i promluva na zakončení synody, nám ukazují velmi jasně, jak papež za pomoci duchovního rozlišování vede církev ke hlubokému uzdravení našich postojů, abychom byli věrnější evangeliu. Pak budeme moci lépe vykonávat svoji službu, veškerou svoji činnost v evangelizaci či církevní službě. Reforma je stálým tématem křesťanského života, tedy **konverze křesťana**. A musí být něčím, co se netýká jenom povrchu či organizačních aspektů. Papež řekl mnohokrát, že problémy nejsou především logistické či organizační, ačkoli i tato dimenze může napomáhat, ale že jsou vnitřní a hlubší. Tyto velké promluvy tedy podle mého názoru velmi přesně poukázaly svým zaměřením a stylem na toto prioritní zaměření papeže na hluboké uzdravení srdce. **Všechny problémy či nešvary**, s nimiž můžeme žít, mají nejenom organizační dimenzi, ale **týkají se také postojů, potřebných postojů jako je schopnost naslouchat, vést dialog, mít ochotu sloužit a vnitřně se očišťovat...** Toto jsou dimenze, které papežovi leží hluboko na srdci a jsou to dimenze, o kterých jej slyšíme mluvit téměř každý den při kázáních v Domě sv. Marty, ve kterých se projevuje jako duchovní mistr či vůdce podle ignaciánské tradice duchovních cvičení. Myslím si tedy, že je velmi důležité pochopit, že každá opravdová reforma, která je v životě církve stálým problémem, musí mít svoje vlastní*

východisko, kterým je hloubka srdce, obnoveného světlem evangelia. To nám papež říká a neustále připomíná.“

Co pokládáte za nejcharakterističtější slovo letošního roku papežova pontifikátu?

„Slova, která papež František užívá a která oslovují, jsou četná, a bylo by možné jich vybrat víc. Jedno z nich, které myslím chápu stále lépe a jehož význam se stále více jeví jako klíčový, je »**kultura setkávání**«. Papež František má určitý postoj, způsob vztahovat se k druhým jakožto osobám. Vydává přitom cele všanc svůj život a svou existenci a čeká totéž od druhého. Pak je možné se setkat v hloubi a je možné také uskutečnit nové iniciativy a dialogy, které by formálním či povrchním přístupem možná zůstaly zablokovány. Napadá mne to také v souvislosti s papežovou metodou jednání s velkými osobnostmi. Například s patriarchou Bartolomějem. Je to osobní a opravdu přátelské setkání, což ukazuje, že také v ekumenismu lze dělat pokroky, protože osobní setkání podněcuje a napomáhá také nezbytné, ale nikoli vyčerpávající dimenzi dialogu na poli teologie, idejí a vnímání dějin. Je zapotřebí také setkání lidí ve víře a ve vůli postupovat na cestě jednoty církve podle Kristovy vůle. A v jistém smyslu sem patří i nedávné znamení naděje, které vyplynulo z nových vztahů mezi USA a Kubou. Při této příležitosti oba političtí představitelé děkovali papeži Františkovi za dopis, který jim poslal, což znamená, že také v této dimenzi mezinárodních vztahů s velkými, nikoli náboženskými osobnostmi světa papež uplatňuje svůj přístup, který je velice osobní, ale přitažlivý. Vykazuje obrovské charisma, schopnost oslovit srdce druhého, vyzvat k určitým krokům a k cestě, která lidstvu přinese dobro. Toto mi u papeže Františka připadá velice cenné, důležité a také nejvíce charakteristické. Za výrazem »kultura setkávání«, které jsem zpočátku poněkud podcenil, nacházím tedy tento **postoj vstřícnosti vůči druhému a to v mnoha dimenzích**: náboženské, duchovní – ale také ekumenické a politické a spatřuji v něm charakteristiku tohoto pontifikátu.“

28.12.2014

Poselství Svaté Rodiny je především poselstvím víry

Vatikán. Asi padesát tisíc lidí se dnes sešlo na Svatopetrském náměstí, aby si vyslechli polední promluvu papeže Františka před modlitbou Anděl Páně v den svátku Svaté Rodiny.

„Můžeme si představit tuto malou rodinku uprostřed tolika lidí ve velkých nádvořích chrámu. Nebije do očí, nepřitahuje pozornost... A přece nepřejde bez povšimnutí! Dva starci, Simeon a Anna, pohnutí Duchem svatým k ní přistoupí a začínají velebit Boha za toto Dítě, ve kterém poznávají Mesiáše, světlo národů a spásu Izraele (srov. Lk 2,22-38). Je to prostá, ale prorocky nabitá chvíle. Setkávají se dva mladí manželé plní radosti a víry z Pánových milostí a dva starci, rovněž naplněni radostí a vírou nad působení Ducha. Kdo jim umožnil se setkat? Ježíš. **Ježíš umožnil, aby se setkali mladí a staří. Ježíš je Ten, který sblížuje generace; je zdrojem oné lásky, která spojuje rodiny a lidi, přemáhá každou nedůvěru, každé osamocení, každou odlehlost.** To nás vede také k zamyšlení nad prarodiči. Jak důležité jsou prarodiče! Jak cenná je jejich role v rodinách a ve společnosti! Dobré vztahy mezi mladými a starými je rozhodující pro putování občanského i církevního společenství. S pohledem na tyto dva starce, prarodiče, Simeona a Annu, pozdravme nyní tady potleskem všechny prarodiče světa...“ (potlesk).

Stát by měl rodiny podporovat nejenom slovy

Papež František se setkal v aule Pavla VI. s Italskou asociací početných rodin, které připutovaly do Říma z celé Itálie v počtu sedmi tisíc osob.

„Přišli jste spolu s nejkrásnějšími plody vaší lásky. **Mateřství a otcovství jsou darem Božím, ale přijmout tento dar, žasnout nad jeho krásou a dát mu zazářit ve společnosti - to je váš úkol.** Každé z vašich dětí je jedinečným a v celých dějinách lidstva neopakovatelným stvořením. Jakmile se toto jednou chápe, že totiž každý je chtěný Bohem, žasne se nad tím, jak veliký zázrak dítě je. Dítě mění život! Všichni jsme to viděli – muži i ženy – že když přijde dítě, život se mění, je něčím jiným. **Dítě je zázrakem, který mění život.** Vy, milé děti, jste právě toto: každý z vás je jedinečným plodem lásky, vzešli jste z lásky a rostete v lásce. Jste jedineční, ani nikoli osamocení! A mít sourozence je dobré, synové a dcery početné rodiny jsou schopni bratrského společenství již od útlého dětství. Ve světě, který se nezdá vyznačovat egoismem, **je početná rodina školou solidarity a sdílení a tyto postoje jsou pak prospěšné celé společnosti.**“

Petrův nástupce se dotkl také problematiky státní a institucionální podpory početnějších rodin:

„Drazí rodiče, jsem vám vděčný za příklad lásky k životu, který opatrujete od početí do přirozeného skonu přes všechny životní těžkosti a obtíže, které vám, bohužel, ne vždycky veřejné instituce pomáhají nést. Právem připomínáte, že Italská Ústava v článku 31 stanovuje zvláštní zohlednění početných rodin, ale fakticky nemá žádný dopad. Zůstávají jen slova. Doufám tedy, že také vzhledem k nízké natalitě, která v Itálii trvá již déle, politika a veřejné instituce všech stupňů více zohlední poskytování deklarované podpory těmto rodinám. Každá rodina je buňkou společnosti, ale **početná rodina je bohatší a životnější buňkou a je v plném zájmu státu do ní investovat!**

Proto jsou vítány rodiny sdružené v Asociaci jakou je tato, která je v Itálii, ale které jsou i v jiných evropských zemích, jež jsou zde zastoupeny. Velice vítaná je síť rodinných asociací schopná existovat a působit ve společnosti a politice. Svatý Jan Pavel II. v této souvislosti napsal: „**Rodiny si mají být stále víc vědomy toho, že v první řadě se musí ony samy chopit iniciativy v oboru takzvané "rodinné politiky". Mají vzít na sebe odpovědnost za přeměnu společnosti. Jinak budou rodiny první obětí onoho zla, které jim předtím bylo lhostejné**“ (Familiaris consortio, 44). Závazek, který plní rodinné asociace na různých národních a mezinárodních fórech, spočívá právě v tom, že prosazují hodnoty a potřeby rodiny ve společnosti a ve státních zákonech.“

29.12.2014

Papežské poselství účastníkům setkání Taizé

Účastníky ekumenického setkání mládeže, organizovaného komunitou Taizé, pozdravil psaným poselstvím také papež František. „Nenechte se ovlivňovat svými nedostatky a mezemi“, vybízí římský biskup v listě, podepsaném kard. státním sekretářem. „**Kristovým darem jste solí země**, a to prostřednictvím jeho Ducha, který ve vás přebývá“, píše dále. „Obracejte se k Němu, abyste přijali vše, co po vás žádá. On přichází, aby světu opětovně dodal jeho skutečnou chuť, k níž dospíváme, **jestliže odhalíme krásu společenství s Bohem, mezi bratry a sestrami**“.

Svatý otec poté připomíná 25. výročí od návratu České republiky k demokracii. „Nezapomínejte ve své modlitbě na mučedníky, kteří nezištným sebedarováním a za cenu nesmírného utrpení umožnili své zemi vrátit se na cestu svobody“, vyzývá papež František a doplňuje: „Také vy jste povoláni k tomu, abyste se vydali cestami svobody a sami sebe darovali tak ochotně jako Maria z Nazareta, když do sebe přijala život Božího Syna. Takovýto život se má rozvíjet také ve vás.“

Poselství končí citací z apoštolské exhortace *Evangelii gaudium*. „Je krásné, že mladí lidé jsou „poutníky víry“, šťastní, že přinášejí Ježíše do všech ulic, na náměstí a do každého koutu

země! (106)," píše se v papežském poselství. „Právě mladí lidé nás vybízejí, abychom učinili další krok k plnému společenství“, opakuje list slova, která Petrův nástupce pronesl na půdě konstantinopolského ekumenického patriarchátu (30.11.) V závěru **Svatý otec udílí požehnání účastníkům ekumenického setkání a všem hostitelům v Praze a okolí.**

29.12.2014

Bratr Alois o Evropském setkání mládeže

Praha. V našem hlavním městě dnes začalo 37. evropské setkání mládeže, organizované ekumenickou komunitou Taizé, které potrvá až do druhého ledna. Jedna z etap „Pouti důvěry na zemi“ se tak do Prahy vrací po dvaceti čtyřech letech. O důvodech této volby pro Vatikánský rozhlas mluví převor ekumenické komunity, **bratr Alois.**

„Ano, byli jsme tu už v roce 1990, rok po revoluci v Československu. Dnešní situace se podstatně liší. Musíme usilovat o hledání důvodů, které by daly naději dnešní Evropě a mladým lidem, včetně důvodů k víře, důvěře v Boha a životu z této důvěry. Křesťané v České republice jsou menšinou, a proto snad můžeme zachytit, co to znamená žít jako menšina, ale zároveň jako sůl země.“

Ježíšova slova „Vy jste sůl země“ jsou mottem letošního evropského setkání mladých lidí, pokračuje bratr Alois.

*„Znamená to, že nejsme křesťané pouze podle statistik a čísel, ale že **je tu síla evangelia, ve které můžeme žít, usilovat o mír a spravedlnost tam, kde každý z nás žije.** V Taizé nechceme vytvořit organizované hnutí, nýbrž posílit toto vědomí, že jsme sice rozptýleni, ale zároveň v tomto světě existuje síla míru a spravedlnosti.“*

V Praze jsou kromě účastníků z hostitelské země nejpočetněji zastoupeni mladí lidé z Polska a Itálie. Skupinám z Ukrajiny, Běloruska a Ruska chceme vyjádřit veškerou solidaritu, zdůrazňuje představený ekumenické komunity. **Vrcholným okamžikem setkání proto bude modlitba za mír o poslední noci kalendářního roku,** dodává.

*„Ano, všichni totiž trpíme tím, že není mír na Blízkém východě ani v Evropě. **Bude s námi skupina mladých lidí z Libanonu. Tato země velice odvážně přijala velký počet uprchlíků ze Sýrie a Iráku.** Jsme jim v této situaci nablízku.“*

Papež František se při nedávné apoštolské cestě do Turecka zmínil o setkáních pořádaných komunitou Taizé. „Mladí lidé nás vybízejí, abychom učinili krok vpřed k plnému společenství. A to nikoli proto, že neznají význam odlišností, které nás dosud rozdělují, ale protože dovedou vidět dál a jsou schopni chápat to podstatné, co nás již spojuje“, prohlásil v istanbulském kostele sv. Jiří. Co to pro vás znamená?

„Tato papežova slova nás naplnila velkou radostí. Zároveň nás volají k tomu, abychom s mladými lidmi opravdu pokročili. Tady v Praze jsou katolíci, ale také protestanté a pravoslavní, kteří přicházejí, aby společně prožili víru v evangelium. Můžeme jít dál, vejít pod jednu střechu a předznamenat jednotu, ve kterou doufáme.“

Papež odsoudil vraždu mexického kněze

Papež František prostřednictvím kardinála státního sekretáře Pietra Parolina v neděli vyjádřil bolest, účast a zároveň rozhodné odsouzení vraždy, jejíž oběť se o letošních vánocích stal mexický katolický kněz, O. Gregorio López Gorostieta. Svátý otec ujišťuje o své modlitbě za Kristova kněze, který se stal terčem neospravedlnitelného násilí. Papež současně odsuzuje

vše, co útočí na lidské životy a důstojnost, a vybízí kněze a další evangelizátory v diecézi mexického státu Guerrero, aby navzdory obtížím horlivě pokračovali ve svém církevním poslání a napodobovali vzor Ježíše, Dobrého pastýře.

Mrtvé tělo mexického kněze bylo objeveno pár dní po jeho únosu ze semináře ve městě Ciudad Altamirano. Nalézalo se nedaleko od místa, kde byly před několika týdny v hromadném hrobu identifikovány pozůstatky jiného katolického kněze, ugandského misionáře O. Johna Ssenyondama, který se rovněž stal obětí únosu. Násilnému loupežnému přepadení o letošní slavnosti Narození Páně podlehl také peruánský kněz, šestapadesátiletý O. Alfonso Comina Zevallos.

Tyto poslední vraždy katolických kněží potvrzují, že Amerika je nejméně bezpečným světadílem pro misionáře. Letos na něm bylo zavražděno 13 kněží z celkových 17 obětí z celého světa. V novém tisíciletí – tedy v letech 2001 až 2014 – zemřelo násilnou smrtí celkem 342 pastoračních pracovníků na celém světě.

30.12.2014

V utrpení může přebývat víra, ačkoli jej rozumem člověk plně nepochopí

„**Je velká lež tvrdit, že existují životy, které nestojí za to žít**“ – píše mimo jiné papež František v poselství ke Světovému dni nemocných, který každoročně připadá na 11. února, liturgickou památku Panny Marie Lurdské. Papežovo poselství nese název „*Sapientia cordis*“ s podtitulem „Slepému jsem byl očima. Nohama kulhavému“ (*Job 29,15*).

„**Čas strávený s nemocným je posvátný**“ - konstatuje v listu Petrův nástupce. – **Je chválou Boha, který nás přetváří k obrazu svého Syna**, jenž nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil. Jak velká lež se skrývá v určitých tvrzeních, která kladou důraz na tzv. kvalitu života a sugerují tak, že život stížený vážnou chorobou je života hoden méně.“ Papež dále vysvětluje, že „náš svět často zapomíná na zvláštní hodnotu času stráveného u lůžka nemocného, protože na nás dotírá spěch a shon, zapomíná se na dimenzi nezištnosti, péči a starosti o druhého. Za tímto postojem – píše František – je často vlašná víra, která zapomíná se na Pánova slova: „**Mně jste udělali**“ (*Mt 25,40*).

Papež proto znovu klade důraz na „**absolutní prioritu vyjít ze sebe vstříc bratřím**“. Činorodá láska, pokračuje papež, „potřebuje čas. Čas na péči o nemocné a čas na jejich návštěvu. Přitom je však nezbytné – podotýká – nebýt jako přátelé Joba, kteří „jej ve skrytu posuzovali negativně, protože si mysleli, že jeho neštěstí je Boží trest za nějaké jeho provinění. **Pravá činorodá láska je sdílením, které nesoudí a neklade si za cíl druhého obrátit**; je svobodná od oné falešné pokory, která v jádru usiluje o uznání a libuje si ve vykonaném dobru“.

„Zkušenost utrpení – píše dále papež – nachází autentickou odpověď jedině v Ježíšově kříži, který je maximálním úkonem Boží solidarity s námi, naprosto nezištným a veskrze milosrdným. A tato odpověď lásky na drama lidské bolesti, zejména bolesti nevinného, zůstává navždy vtisněná do těla vzkříšeného Krista oněmi pěti oslavenými ranami, které jsou pro víru pohoršením, ale také potvrzením (srov. *Homilie* na kanonizaci Jana XXIII. a Jana Pavla II., 27.4.2014). Proto také **lidé, kteří jsou ponořeni do tajemství bolesti a utrpení, které ve víře přijali, mohou být živými svědky této víry, která může přebývat i v samotném utrpení, ačkoli jej člověk svou inteligencí není schopen beze zbytku pochopit.**“

Papež František v závěru svého listu připomíná, že „také dnes je mnoho křesťanů, kteří dosvědčují nikoli slovy, ale svým životem zakořeněným v ryzí víře, že jsou »očima slepému«

a »nohama kulhavému«. Jsou to lidé, kteří jsou nablízku nemocným potřebujícím stálou péči, pomoc s mytím, oblékáním a s jídlem. Tato služba, zvláště je-li dlouhodobá, může být náročná a obtížná. Je snadné sloužit pár dnů, ale **je obtížné pečovat celé měsíce, ba roky o člověka i tehdy, když ani není s to poděkovat. Právě taková cesta však posvěcuje,**“ píše Petrův nástupce v závěru svého poselství ke Světovému dni nemocných.

31.12.2014

Svoboda nás děsí

Ve Svatopetrské bazilice dnes papež František předsedal bohoslužbě prvních nešpor ze slavnosti Matky Boží Panny Marie. Jejich součástí byla jako každý poslední den kalendářního roku také adorace Nejsvětější svátosti a zpěv Te Deum na poděkování za uplynulý rok.

*„Jaký je náš životní styl? **Žijeme jako synové, nebo jako otroci?** Žijeme jako osoby pokřtěné v Kristu, pomazané Duchem, vykoupené a svobodné, anebo žijeme podle mondénní a zkažené logiky, a **děláme to, co nám ďábel podsouvá jako náš zájem?** Na naší existenciální pouti existuje vždy tendence odolávat osvobození. Máme strach ze svobody a paradoxně - více či méně vědomě - dáváme přednost otroctví. **Svoboda nás děsí, protože před nás staví čas a naši zodpovědnost dobře tento čas prožívat.** Otroctví naopak redukuje čas na jedinou „chvíli“, a tak se cítíme bezpečněji. Otroctví nás vede k prožívání okamžiků vyvázaných z jejich minulosti a z naší budoucnosti. Jinými slovy: otroctví nám brání v tom, abychom skutečně a plně prožívali přítomnost, protože ji vyprazdňuje z její minulosti a uzavírá ji před budoucností, před věčností. Otroctví nám vnucuje víru, že není možné snít, lézat, doufat.*

Před několika dny jeden velký italský umělec (Roberto Benigni – pozn. překl.) prohlásil, že pro Pána bylo jednodušší vyvést Izraelity z Egypta, než vyjmout Egypt ze srdcí Izraelitů. Byli sice materiálně vysvobozeni z otroctví, ale během pochodu pouští se všemi jeho obtížemi a hladem se jim začalo stýskat po Egyptě, kde, jak vzpomínali, „jedli cibuli a česnek“ (Nm 11,5). Zapomínali ale, že je jedli u stolu otroctví. V našem srdci hnízí stesk po otroctví, protože ten skýtá zdánlivě větší jistotu než svoboda, která je riskantnější. Jak se nám líbí, když nás zavírá do klece tolik ohňostrojů, které jsou napovrch krásné, ale ve skutečnosti trvají pouhých několik okamžiků! Takové je kouzlo okamžiku a jeho království.“

Lidé Františka uznávají, protože jim stojí nablízku

Podle průzkumu, který pro jeden italský deník provedl Institut politického a sociologického výzkumu (Demos), je papež František v očích místních občanů nejdůvěryhodnější osobností veřejného života. **O. Antonio Spadaro**, ředitel jezuitského periodika *La Civiltà Cattolica* vychází právě z tohoto údaje, když se v závěru kalendářního roku zamýšlí nad učením Petrova nástupce.

*„Dnes důvěru silně potřebujeme, ale jiné instituce – kupříkladu politika – jsou zřídka kdy schopny ji dodat. Papež zajisté nastolil velmi zvláštní vztah k autoritě. **Byl schopen vytvořit si k lidem přímý vztah, a čím je jim blíže, tím více jej uznávají.** Běžné formy autority se naopak vyznačují svou schopností odstupu, a tudíž vydělování – řekl bych odloučení a vzdálenosti od jednotlivých případů. Soudím proto, že papež vzbuzuje tolik důvěry, protože **vládne potřeba spirituality, na kterou odpovídá zpříma, bezprostředně a zblízka.** To je tedy klíč, který stojí v pozadí.“*

Navzdory tomu letošní mediální vánoce ovlivnil článek jednoho z nejznámějších italských katolických spisovatelů, Vittoria Messoriho, který vyslovil pochybnosti o průlomovém jednání papeže Františka.

"Ve vztahu k papeži skutečně existují pochybnosti, obtíže i odpor, neviděl bych v tom ale problém. Naopak, řekl bych, že spíše potvrzují účinnost Františkova působení. A to zejména jednoho jeho aspektu, který považuji za nejvýznamnější – tedy papežovu výzvu, abychom prožívali křesťanství ve zralosti a svobodě. Svatý otec nás zve ke křesťanství, pro které není problematické vyrovnávat se s obtížemi, a to rovněž konfliktním způsobem, na rozdíl od stávajícího modelu křesťanství, které je stažené do sebe, bojácné, ustrašené a patolízalské. Tyto formy křesťanství pak přirozeně reagují, avšak cesta nepochybně vede směrem, který naznačuje nejenom papež, nýbrž celý církevní proces těchto let, od druhého Vatikánského koncilu."

Někdo Františkovi zazlívá, že bere hůl na katolíky, zatímco v kruzích církvi vzdálených a také mezi mnohými nevěřícími je velmi ceněn. Co to podle vás znamená?

"To jsou dvě rozdílné věci. Za prvé, neřekl bych, že papež věřící „bije holí“, spíše je vybízí ke zpytování svědomí a duchovnímu cvičení. Také vánoční promluva k římské kurii byla velmi hutná a silná. V samém jádru upomínala na prvotní vztah ke Kristu, na to, aby se zabránilo duchovnímu Alzheimeru, jak to papež definoval. Jdeme-li zpět pamětí, jasně si uvědomíme, jaký je náš život. Je poznamenán ubohostí a hříchy. Papež tedy vyzývá k obnově svědomí, aby se hřích nezměnil ve zkaženost. A vyjadřuje to velice tvrdě a důrazně, protože chce, aby církev dosvědčovala Krista, a nikoliv řadu praktik, idejí a ideologií, které chtějí křesťanství polapit. Na druhé straně **papežovo poselství přijímají také církvi vzdálená prostředí, protože jde o čiré evangelium. Neoslovuje tedy ani tak papež, jako poselství, které papež jistě dokáže sdílet svým bytím, v naprosté jednoduchosti a životní důslednosti.** Toto poselství tedy dopadá přímo, zatímco v minulosti byla někdy původní čirost papežských poselství zavírána a vězněna do množství vizí a interpretací. Tady papež komunikuje zpříma, poselství přichází v té samé chvíli, ve které vyšlo. Konečně právě v tom spočívá obrovská síla a půvab evangelia."

Převor italské ekumenické mnišské komunity v Bose, Enzo Bianchi, prohlásil, že "**čím více bude papež pokračovat v cestě naprostého přilnutí k evangeliu, tím více se rozběsí démonické síly**". Jaký význam má podle vašeho názoru tato interpretace?

"Někdy vnímáme Františka jako něžného a dobrého papeže, a on takový skutečně je. Evangelní něha se ale často mění v zápas a střet. V Bergogliových textech – včetně těch z dřívější doby – se slovo „zápas“ vyskytuje mnohokrát. Evangelium totiž spojuje, avšak rovněž rozděljuje, protože odkrývá srdce. Jisté je, že v určitých kruzích se s papežovým slovem manipuluje, toto slovo se zneužívá. Sám papež je napadán a kritizován. To vše je součástí procesu, papež si je toho vědom a konflikt je tudíž nevyhnutelný. Je pravda, že existuje tato moc zla, která se vynořuje a staví se do konfliktu s dobrem. Dobro je ale velmi rozšířené, všudypřítomné, a postupuje."

Soudí pro Vatikánský rozhlas italský jezuita, O. Antonio Spadaro.

1.1.2015

Nelze chápat Ježíše bez Jeho Matky

V myslí se dnes vybavují slova, jimiž Alžběta žehnala svaté Panně: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého Ježíši! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně?“ (Lk 1,42-43).

Toto požehnání je jakýmsi *pokračováním kněžského požehnání*, které Bůh vnukl Mojžíšovi, aby jej předal Áronovi a celému lidu: „Ať tobě Hospodin žehná a ochraňuje tě. **Ať tobě**

Hospodin ukáže svou jasnou tvář a je ti milostivý. Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a daruje ti pokoj!“ (Nm 6,24-26). Slavností Matky Boží Panny Marie nám církev připomíná, že Maria je první adresátkou tohoto požehnání. V ní se naplňuje, neboť **žádné jiné stvoření neuzřelo tvář Boha tak jako Maria, která dala lidskou tvář Věčnému Slovu**, takže Jej můžeme všichni kontemplantovat.

Kromě kontemplanace můžeme Boží tvář také chválit a oslavovat jako pastýři vracející se z Betléma se zpěvem díky, poté co spatřili dítě a jeho mladou maminku (srov. Lk 2,16). **Byli oba spolu stejně jako na Kalvárii, protože Kristus a Jeho Matka jsou neoddělitelní.** Mezi nimi existuje těsný vztah jako mezi každým synem a jeho matkou. Kristovo tělo, které je stěžejním bodem spásy (Tertullián), bylo utkáno v Mariině lůně (srov. Žl 139,13). Tato neoddělitelnost je poznamenána také skutečností, že Maria, jež byla předurčena stát se Matkou Vykupitele, sdílela celé jeho poslání tím, že zůstala na Kalvárii se Synem až do konce.

Maria je tolik spjata s Ježíšem, protože jej poznala srdcem a vírou, a své poznání čerpala mateřskou zkušeností a z niterného vztahu se svým Synem. **Svatá Panna je ženou víry, která udělala místo ve svém srdci a ve svých plánech Bohu**; je věřící schopnou zachytit v daru Syna příchod oné „plnosti časů“ (srov. Gal 4,4), kdy Bůh rozhodl vydat se cestou lidského života a **osobně vstoupit do dějin spásy. Proto nelze chápat Ježíše bez Jeho Matky.**

Stejně tak neoddělitelný je Kristus a církev, protože církev a Maria jdou vždy pospolu a právě v tom spočívá tajemství ženy v církevním společenství. **Nelze chápat spásu uskutečněnou Ježíšem a přitom nebrat v úvahu mateřství církve.** Oddělovat Ježíše od církve, znamená zavádět „absurdní dichotomii“, jak napsal bl. Pavel VI. (srov. *Evangelii nuntiandi*, 16). **Není možné „milovat Krista, ale ne církev; naslouchat Kristu, ne však církvi; patřit Kristu, ale mimo církev“ (ibid.).** Právě církev je totiž velkou Boží rodinou, která nám přináší Krista. Naše víra není abstraktní nauka či filosofie, nýbrž živoucí a plný vztah s osobou Ježíše Krista, s jednorozeným Synem Božím, který se stal člověkem, byl zabit a vzkříšen, aby nás spasil a žije mezi námi. Kde se s Ním můžeme setkat? Setkáváme se s Ním v církvi, v naší svaté matce církvi hierarchické. Církev nám dnes říká „Hle, Beránek Boží“, církev Jej zvěstuje, **v církvi Ježíš nadále prokazuje skutky své milosti, jimiž jsou svátosti.**

Působení a poslání církve je výrazem jejího *mateřství*. Církev je totiž jako matka, která Ježíše s něhou opatruje a velkodušně a radostně Jím obdarovává všechny. Žádné zjevení Krista, ani to nejvíce mystické nemůže být nikdy odtrženo od těla a krve církve, od dějinné konkrétnosti Kristova těla. Bez církve by se Ježíš Kristus stal pouhou ideou, morálkou, cítěním. Bez církve by náš vztah s Kristem byl vydán napospas naší představivosti, našim interpretacím, našim náladám.

Drazí bratři a sestry! *Ježíš Kristus je požehnáním* pro každého člověka a celé lidstvo. Církev, která nás obdarovává Ježíšem, nám nabízí plnost Pánova požehnání. Právě toto je posláním Božího lidu: vyzařovat na všechny národy Boží požehnání vtělené v Ježíši Kristu. **A Maria, první a dokonalá Ježíšova učednice, první a dokonalá věřící, vzor putující církve, je Tou, kterou se začíná mateřství církve a která neustále církev podporuje v tomto mateřském poslání obráceného ke všem národům.** Její diskretní a mateřské poslání jde s církví hned od počátku. Matka Boží je také Matkou církve a prostřednictvím církve je Matkou všech lidí a všech národů.

Kéž nám tato něžná a starostlivá Matka vymůže Pánovo požehnání pro celou lidskou rodinu. Zejména dnes, na Světový den míru, ji prosíme, aby Pán na její přímlovu *daroval pokoj našim dnům*, pokoj srdcím, pokoj rodinám a pokoj mezi národy. Poselství tohoto Dne míru nám letos říká: „*Již ne otroci, ale bratři!*“. Všichni jsme povoláni, abychom byli svobodní a byli

děťmi, a každý, aby podle své zodpovědnosti bojoval proti moderním formám otroctví. Sjednotíme svoje síly z každého národa, kultury a náboženství. Kéž nás vede a podporuje Ten, který z nás všechny učinil bratry a stal se naším služebníkem.

Hledíme na Marii a rozjímáme svatou Matku Boží. A chtěl bych vám navrhnout, abychom ji společně pozdravili, jako to učinil onen odvážný lid v Efesu, když před svými pastýři, kteří vstupovali do kostela, volal: "Svatá Matka Boží!". Jak krásný pozdrav pro naši Matku! Jedna historka a nevím, zda je pravdivá, říká, že někteří z těchto lidí přitom drželi v rukou hole, snad aby dali na srozuměnou biskupům, co by se jim mohlo stát, kdyby se neodvážili prohlásit Marii za Matku Boží. Všechny vás tedy zvu, abyste - bez holí - povstali a ve stoje ji třikrát pozdravili tímto pozdravem prvotní církve: "Svatá Matko Boží!".

Zákon zbavený milosti nám neprospívá, ale škodí

Svatopetrské náměstí před polednem zaplnilo přibližně 50 tisíc lidí, aby si vyslechli novoroční polední promluvu papeže Františka, který nejprve všem popřál Šťastný nový rok. Mimo jiné pak řekl:

„Kristus přijal lidství a vysvobodil jej tak z uzavřené zákonické mentality. Zákon zbavený milosti se totiž stává nesnesitelným břemenem a místo aby nám prospíval, škodí nám. Ježíš říkal: „Sobota je pro člověka, nikoli člověk pro sobotu.“ Za tímto účelem tedy Bůh poslal svého Syna na zem, aby se stal člověkem: za účelem osvobození, ba znovuzrození. Osvobození, „aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu“ (Gal 4,5), a toto vykoupení nastalo smrtí Krista na kříži. Především však znovuzrození, protože „tak jsme byli přijati za syny“ (Gal 4,5). Lidé, přivtělení k Němu, se vskutku stali Božími dětmi. K tomuto podivuhodnému přechodu v nás došlo křtem, jímž jsme byli naroubováni jako živé údy na Krista a začlenění do Jeho církve.

Na začátku nového roku nám prospěje připomenout si den svého křtu. Objevme znovu tento dar obdrženy ve svátosti, která nás zrodila k novému životu: božskému životu. A to skrze Matku církev, jejímž vzorem je Matka Maria. Křtem jsme byli uvedeni do společenství s Bohem, a nejsme už vydáni napospas zlu a hříchu, nýbrž dostává se nám lásky, něhy a milosrdenství nebeského Otce. Zeptám se vás tedy znovu: „Kdo z vás si pamatuje den, kdy byl pokřtěn?“ Těm, kteří si nepamatují datum svého křtu, dávám za domácí úkol zjistit jej a dobře uchovávat ve svém srdci. Můžete také využít pomoci rodičů, kmotrů a kmoter, strýčků, tet a prarodičů. Den, kdy jsme byli pokřtěni, je dnem svátečním! Připomeňte nebo si najděte datum svého křtu. Bude pěkné poděkovat takto Bohu za dar křtu.“